

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНА РАДА НАН УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ

БІБЛІОТЕКА. НАУКА. КОМУНІКАЦІЯ.

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК**

**Матеріали міжнародної наукової конференції
(Київ, 3–5 жовтня 2023 р.)**

КИЇВ 2023

Бібліотека. Наука. Комунікація. Актуальні питання збереження та інноваційного розвитку наукових бібліотек : матеріали Міжнар. наук. конф. (3–5 жовт. 2023 р.) / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; відп. ред. О. М. Василенко, відп.секр. М. В. Іванова. Київ, 2023. 1036 с.

Збірник містить матеріали міжнародної наукової конференції «Бібліотека. Наука. Комунікація. Актуальні питання збереження та інноваційного розвитку наукових бібліотек», організованої Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського (3–5 жовтня 2023 р.), в яких висвітлено важливі аспекти розвитку бібліотечно-інформаційного потенціалу, сучасні проблеми функціонування наукових бібліотек та шляхи їх подолання, представлено результати наукових досліджень і пропозиції щодо оптимізації діяльності в сфері бібліотечної, інформаційної та архівної справи.

Українськими та зарубіжними фахівцями розкрито теоретичні та прикладні аспекти формування, використання, організації доступу до електронних інформаційних ресурсів наукової бібліотеки у вебсередовищі та оптимізації бібліотечно-інформаційної діяльності задля продукування нового знання і забезпечення інформаційних потреб суспільства. Розглянуто актуальні питання щодо сучасних пріоритетів організації та управління бібліотечно-інформаційним комплексом; розвитку цифрових ресурсів та сервісів наукової бібліотек; науково-інформаційних ресурсів наукових бібліотек в системі соціально-правових комунікацій; збереження бібліотечних та архівних фондів, що становлять культурне надбання України; української книгознавчої періодики (до 100-річчя журналу «Бібліологічні вісті»); сучасних тенденцій формування, збереження, дослідження рукописних фондів; української біографіки в контексті наукових і культурних зв'язків країн і народів Центрально-Східної Європи; архівів і науки (потенціал, інновації, професійні компетенції); музичної культури і музичних фондів бібліотек та архівів (до 100-річчя журналу «Музика»); преси в контексті бібліотекознавчих, бібліографознавчих і джерелознавчих досліджень; статті журналіста Гарета Джонса у дослідженні історії голодомору в Україні; давнього українського книговдання (до 450-ліття заснування першої української друкарні Івана Федоровича у Львові); український та зарубіжний досвід інституту президентства у кризові часи; юдаїки в бібліотеках, архівах і музеях України.

Видання адресоване працівникам бібліотечно-інформаційної галузі, фахівцям документно-комунікаційної сфери, викладачам, аспірантам і студентам закладів вищої освіти.

Відповідальний редактор: О. М. Василенко

Відповідальний секретар: М. В. Іванова

Редакційна колегія:

Л. А. Дубровіна – чл.-кор. НАН України, д-р іст. наук; В. М. Горовий – д-р іст. наук; Н. П. Бондар – канд. іст. наук; О. М. Василенко – канд. іст. наук; О. А. Вакульчук – д-р іст. наук; Л. В. Івченко – канд. мист.; Т. В. Коваль – канд. іст. наук; Г. І. Ковальчук – д-р іст. наук; Ю. С. Ковтанюк – канд. іст. наук; К. В. Лобузін – д-р наук із соц. комунікацій; Любомир Луцок – доктор; В. І. Попик – чл.-кор. НАН України, д-р іст. наук; Г. Я. Рудий – д-р іст. наук; О. П. Степченко – канд. іст. наук; О. В. Січова – канд. іст. наук; В. М. Удовик – канд. іст. наук; В. В. Черноіваненко – канд. іст. наук; Л. М. Яременко – канд. іст. наук.

Автори несуть повну відповідальність за підбір та точність наведених фактів, цитат, власних імен, бібліографічних посилань та інших відомостей.

Затверджено до друку вченою радою Національної бібліотека України імені В. І. Вернадського (протокол № 6 від 12.09.2023 р.)

V. I. VERNADSKYI NATIONAL LIBRARY OF UKRAINE
INFORMATION AND LIBRARY BOARD OF NAS OF UKRAINE
LIBRARIES ASSOCIATION OF UKRAINE

LIBRARY. SCIENCE. COMMUNICATION.

***CURRENT ISSUES OF PRESERVATION AND
INNOVATIVE DEVELOPMENT OF
SCIENTIFIC LIBRARIES***

**International scientific conference publications
(Kyiv, 3–5 October, 2023)**

KYIV 2023

Library. Science. Communication. Current issues of preservation and innovative development of scientific libraries : materials of the International of science conf. (October 3–5, 2023) / NAS of Ukraine, National b-ka of Ukraine named after V. I. Vernadskyi, Assoc. b-k of Ukraine ; resp. ed. O. M. Vasylenko, resp. secr. M. V. Ivanova. Kyiv, 2023. 1036 p.

The collection contains the materials of the international scientific conference "Library. Science. Communication. Current issues of preservation and innovative development of scientific libraries", organized by the V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine (October 3–5, 2023), in which important aspects of the development of library and information potential, modern problems of the functioning of scientific libraries and ways to overcome them are highlighted, the results of scientific research and proposals for optimizing activities in the field of library, information and archival affairs are presented.

Ukrainian and foreign specialists revealed the theoretical and applied aspects of the formation, use, organization of access to electronic information resources of the scientific library in the web environment and optimization of library and information activities for the production of new knowledge and provision of information needs of society. Current issues regarding the modern priorities of the organization and management of the library and information complex were considered; development of digital resources and services of scientific libraries; scientific and informational resources of scientific libraries in the system of socio-legal communications; preservation of library and archival funds, which constitute the cultural heritage of Ukraine; Ukrainian bibliographic periodicals (for the 100th anniversary of the magazine "Bibliological News"); modern trends in the formation, preservation, research of manuscript funds; Ukrainian biography in the context of scientific and cultural ties between the countries and peoples of Central-Eastern Europe; archives and science (potential, innovations, professional competences); of musical culture and musical funds of libraries and archives (to the 100th anniversary of the magazine "Music"); press in the context of librarianship, bibliography and source studies; figures of journalist Gareth Jones in researching the history of the Holodomor in Ukraine; ancient Ukrainian book publishing (to the 450th anniversary of the founding of the first Ukrainian printing house by Ivan Fedorovych in L'viv); Ukrainian and foreign experience of the presidency institute in times of crisis; Jewish books in libraries, archives and museums of Ukraine.

The publication is addressed to employees of the library and information industry, specialists in the document and communication field, teachers, graduate students and students of higher education institutions.

Responsible editor: O. M. Vasylenko

Responsible secretary: M. V. Ivanova

Editorial board:

L. A. Dubrovina – cor. member of NAS of Ukraine, Phd of hist. sciences; V. M. Gorovyi – Phd of hist. sciences; N. P. Bondar – cand. of hist. sciences; O. M. Vasylenko – cand. of hist. sciences; O. A. Vakulchuk – Phd of hist. sciences; L. V. Ivchenko – cand. of art; T. V. Koval – cand. of hist. sciences; G. I. Kovalchuk – Phd of hist. sciences; Yu. S. Kovtaniuk – cand. of hist. sciences; K. V. Loboovina – PhD of soc. com.; Lubomyr Lutsyuk – doctor; V. I. Popyk – cor.-member of NAS of Ukraine, Phd of hist. sciences; G. Ya. Rudyi – Phd of hist. sciences; O. V. Sichova – cand. of hist. sciences; O. P. Stepchenko – cand. of hist. sciences; V. M. Udovik – cand. of hist. sciences; V. V. Chernoiivanenko – cand. of hist. sciences; L. M. Yaremenko – cand. of hist. science.

Authors hold full responsibility for the selection and accuracy of the facts, citations, proper names, references and other data.

Approved for publication by the scientific council of V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine (protocol № 6 dated 12.09.2023)

ЗМІСТ

БІБЛІОТЕЧНІ СТРАТЕГІЇ	26
Онищенко О. С. Бібліотечні стратегії в період війни і повоєнної відбудови	26
 РОЗДІЛ 1.	
БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ КОМПЛЕКС: СУЧАСНІ ПРІОРИТЕТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ	
32	
Ivanka Stričević, Jagoda Ple. Contemporary risk management in the current risk landscape: experience from the national and university library in Zagreb, Croatia	32
Андрійчук З. Р. Міжнародне співробітництво Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського з науковими установами Франції	36
Безпала Г. І. Робота бібліотек Австрії під час пандемії: аспекти цифрового середовища	40
Білінець Н. Г. Електронні виставки як складник бібліотечної комунікації та промоції фонду	43
Василенко О. М. Організація діяльності бібліотечно-інформаційного комплексу в умовах воєнного стану (в контексті наукового дослідження)	47
Вовк В. Ю. Шляхи задоволення бібліотечно-інформаційних потреб користувачів дисертацій у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського	53
Гончаренко М. О. Реорганізація підсобного фонду наукової бібліотеки в контексті інформаційних пріоритетів сучасних користувачів	57
Григоревська О. В. Дослідницька діяльність Королівської бібліотеки Бельгії	60
Гуменчук В. В. Мультимедійний контент бібліотек України як важливий складник інформаційних ресурсів в умовах воєнного стану	64

Добровольська В. В., Пугач Л. Ю. Діяльність публічних бібліотечних інституцій: виклики воєнного часу.....	68
Збанацька О. М. Трансформація освітніх програм у закладах вищої освіти в контексті розвитку бібліотечно-інформаційного комплексу.....	72
Зубко Н. Н., Мельник-Хоха Г. Я. Гранти українського культурного фонду як передумова реалізації проектів із збереження книжкової спадщини	76
Іваненко С. В. Соціальна мережа Facebook в обслуговуванні користувачів бібліотеки наукової установи Національної академії наук України	80
Іжик Л. В. Цифровий ресурс Одеської національної наукової бібліотеки «Старовинна гравюра»—національне надбання, доступне кожному	83
Касьян В. В. Виробнича практика студентів як стимул засвоєння знань з маркетингової діяльності установи.....	87
Клименко О. З. Взаємодія у підготовці фахового періодичного видання в умовах воєнного стану в Україні	90
Коваль Т. М., Туровська Л. О. Електронні інформаційні ресурси в контексті сучасного бібліотечно-інформаційного сервісу	94
Кравець Л. О. Функціонування бібліотечної справи України в умовах воєнного стану	97
Кулаковська Т. Л. Науково–методична діяльність національного бібліотечно–інформаційного комплексу: оцінювання ефективності	101
Купрій Т. Г. Нові підходи до проведення логіко-герменевтичної практики в бібліотечно-інформаційних установах (на прикладі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського).....	105
Леонова О. В. Книгообмін Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського з науковими установами та бібліотеками Австрії в умовах сучасних реалій.....	107
Липак Г. І., Кунанець Н. Е. Доповнена реальність в бібліотеці: можливості та перспективи	111
Larysa Lytvynova Educational l&e to the directive (eu) 2019/790 on copyright and related rights in the digital single market and their implications for libraries.....	115
Лопата О. М. Деякі аспекти нормативно-правової бази IFLA та UN щодо адаптації національних книгозбірень до сучасних обставин	119

Масловська С. М. Бібліотекознавчий фонд Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: питання актуалізації та збереження.....	123
Мудроха В. О. Нормативно-правове забезпечення збереження фонду Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника.....	128
Новальська Ю. В. Промоція читання у публічних бібліотеках України в умовах воєнного стану	132
Пестрецова Л. А. Наповнення контенту бібліографічного покажчика обмінного фонду Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського власними науковими виданнями (2020–2022)	135
Прокопенко Л. С., Лісова І. В. Роль бібліотек у формуванні соціального капіталу: зарубіжний досвід інтеграції біженців	139
Рибак Є. А. Особиста бібліотека Олексія Семеновича Оницька як інформаційний ресурс Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.....	143
Рудицька Л. П., Бінківська К. Р., Заріфі З. Н., Яковенко О. Г. Електронна комунікація в організації наукових та інформаційних заходів для бібліотечних фахівців	147
Сагетдінова Н. В. Картографічні джерела з історії України як доказова база в протидії російській пропаганді (за документами фонду картографічних видань Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського)	151
Соколова І. В. Досвід організаційної моделі об'єднання бібліотек країн Західних Балкан	154
Сокур О. Л. Семінар як форма підвищення кваліфікації бібліотекарів мережі Національної академії наук України в умовах війни	158
Солоіденко Г. І. Бібліотечні стратегії: нові завдання та можливості	162
Соляник А. А. Харківська освітньо-наукова бібліотекознавча школа: незламність під час російсько-української війни	166
Степанова М. С. Сучасний стан міжнародного книгообміну на прикладі співпраці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського з науковими й культурними установами республіки Кореї.....	171
Степченко Л. М. Бібліотеки – сучасні центри навчання та спілкування (із досвіду бібліотек Польщі, Німеччини та Чеської республіки).....	174

Стрішенець Н. В. ISNI та авторитетний контроль у бібліотеках.....	177
Татарчук Л. М. Колекція «Золотий буряк» у фондах Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України	181
Ушеренко Д. О. Зала нових надходжень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у системі оперативного бібліотечно-інформаційного обслуговування.....	186
Шевченко І. В. Динаміка відвідувань віддалених користувачів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в контексті карантинних обмежень та воєнного стану	190
Шекера П. І. Ретроспекція як засіб висвітлення та розкриття історично та культурологічно значимих документів на прикладі роботи відділу комплексного опрацювання документів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського	194
Шемаєва Г. В. Інноваційно-коєволюційний підхід до підтримки наукових комунікацій бібліотечно-інформаційними комплексами	197
Яковенко О. Г., Дмитрієва Н. В. Оптимізація технологічного процесу виконання замовлень користувачів на документи з бібліотечного фонду	201

РОЗДІЛ 2.

ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ТА СЕРВІСИ

НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ

Вощенко О. І. Критерії оцифрування колекції «Реабілітована література» Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.....	206
Галицька С. В. Інформаційно-пошукові системи національних бібліотек: досвід застосування бібліотечних класифікацій.....	210
Гарагуля С. С. Бібліотечні сервіси підтримки наукових досліджень	214
Гуренко Є. Ю. Про необхідність єдиної структури математичного та природничих розділів рубрикатора Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського	218
Данильченко І. В. Організація персональної колекції «Шевченкіана» в е-бібліотеці «Україніка» Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського	223

Деркач Н. В. Інновації у бібліографічному описі інформаційних ресурсів.....	227
Добра Н. В., Ясіньська О. А. Довідкові сервіси як складова бібліотечного обслуговування.....	231
Добровольська С. І. Національні проєкти зі збереження та популяризації нематеріальної культурної спадщини України.....	234
Жабін О. І. Штучний інтелект та ефективність функціонування бібліотечних процесів	237
Ісасва О. В., Дорош М. В., Власова Т. Ю. Авторитетна робота як засіб персоніфікації інформації в інфраструктурі знань.....	240
Калюжна Н. М. Моніторинг відкритості результатів наукових досліджень на національному рівні: досвід Німеччини.....	244
Кириленко С. Е., Ейсмонт Ю. В. Бібліотечні портали знань як дослідницька інфраструктура з розширеним лінгвістичним пошуком	247
Косенко О. В. Нові періодичні видання наукових установ Національної академії наук України у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського за (2020–2022).....	251
Клюшнікова О. В., Сандул О. Г. Опрацювання реферативної інформації в контексті формування інфраструктури знань цифрового суспільства	255
Крочева Н. М. Застосування принципів FAIR для збереження дослідницьких даних в контексті концепції відкритої науки: етапи становлення.....	259
Кубко А. Ю. Науково-аналітична система «Бібліометрика української науки» і кризові виклики	262
Кудименко Л. Г. DIAMAS: діамантові стандарти в інституційному видавництві відкритого доступу	266
Кузнєцов О. Ю., Зайка В. М. Кластеризація надходжень до електронної бібліотеки.....	270
Курганова О. Ю., Янчарук В. Є. Індекс УДК як інструмент систематизації фонду українських стародруків.....	272
Ланде Д. В., Крючин А. А., Гарагуля С. С. Методи пошуку та оцінювання наукового потенціалу з оборонної тематики країни на основі мережевого аналізу національної реферативної бази даних «Україніка наукова».....	276

Лобузін І. В. Зведений національний реєстр оцифрованої спадщини: моніторинг та планування розвитку цифрового ресурсу бібліотек України.....	280
Лобузін К. В. Цифрові ресурси наукових бібліотек у розвитку інфраструктури знань.....	284
Лощинська Н. В. Е-колекція «Літературно-художні журнали доби українізації».....	287
Мартинюк О. М. Репозитарій Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського як інноваційна складова сучасної цифрової наукової комунікації.....	290
Несененко О. М. Нові медіа в діяльності українських бібліотек для дітей.....	293
Поліщук Т. В. Гуманітарні науки в реферативній базі даних «Україніка наукова»: тенденції та тематичні зміни наукових досліджень.....	296
Самохіна Ж. В. Цифровий маркетинг як комунікаційний засіб бібліотечної діяльності.....	299
Самохіна Н. Ф., Пелюховська І. З. Інтеграція академічних періодичних видань до міжнародного наукометричного простору.....	303
Симоненко Т. В. Зміст і якість метаданих як фактор достовірності бібліометричного аналізу.....	307
Слюсар М. Т. Наукові профілі фахівців Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: база даних «Репозитарій» як спосіб ідентифікації та репрезентації наукової продукції у глобальній мережі.....	310
Ткаченко О. П. Тематична ретрокаталогізація в контексті інноваційних процесів наукових бібліотек.....	313
Чуканова С. О. Здійснення пошуку даних досліджень у Google Dataset Search для повторного використання.....	317
Шевченко З. Є. Цифрова гуманітаристика в наукових бібліотеках: зарубіжний досвід.....	320
Шекера П. І. Основні аспекти роботи з ретроспекцією серіальних видань Національної академії наук України у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.....	323
Щербатюк Т. Г., Букорос Т. О. Оцифрована книга – зв'язок поколінь. До століття з дня видання «Матеріальних основ спадковості» Григорія Андрійовича Левитського.....	326

РОЗДІЛ 3.

НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИХ КОМУНІКАЦІЙ..... 329

- Аулін О. А., Ауліна О. В.** Діяльність Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у сфері соціально-правових комунікацій **329**
- Беззуб І. О.** Роль бібліотек України в системі громадського здоров'я в умовах воєнного стану **333**
- Бондаренко В. І.** Дослідження актуальних мобільних застосунків для громадян України під час війни **337**
- Булахова Г. І.** Бібліотечна діяльність щодо просування та популяризації історії пам'ятних та знаменних дат і подій (на прикладі проекту «Місяць жіночої історії»)..... **341**
- Волошин Д. А.** Особливості діяльності бібліотек в умовах епідемій (історичний аспект) **344**
- Гах І. П.** Самоідентифікація і комунікація людини в соціальних мережах шляхом побудови Я-образу **348**
- Дубас Т. П.** Особливості науково-видавничої діяльності національних бібліотек Республіки Польщі **351**
- Желай О. П.** Інформаційний моніторинг у системі протидії ворожій пропаганді. Досвід Служби інформаційно-аналітичного забезпечення Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського..... **355**
- Закіров М. Б.** Постправда: деякі аспекти феномену і російська агресія .. **358**
- Закірова С. Г.** Інформаційно-аналітичний ресурс «Біженці та вимушено переміщені особи»..... **362**
- Злигостєв С. І.** Важливість цифрових технологій у підготовці фахівців спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» **366**
- Іванова М. В.** Розвиток електронної бібліотеки України в умовах війни як складова збереження національної ідентичності..... **369**
- Іванова Н. Г.** Інформаційно-правова підтримка під час війни..... **373**
- Карашук О. М.** Моніторинг інформаційного поля як важлива складова виявлення загроз під час військової агресії **377**

Кривецький О. П. Бібліотека як елемент інфраструктури глобального інформаційного простору	380
Кулицький С. П. Українські біженці у державах Європи: дослідження на базі інформаційних ресурсів наукової бібліотеки процесів їх соціальної адаптації.....	383
Матвійчук Л. О. Системний підхід до дослідження аналітичної продукції у науково-інформаційній діяльності бібліотек	386
Натаров О. О. Популяризація науки в умовах війни: роль наукових бібліотек	390
Медведєва В. М. Інструменти протидії з гібридними інформаційними загрозами.....	393
Половинчак Ю. М. Феномен публічних інтелектуалів та їх роль у осмисленні викликів воєнного часу.....	396
Пригорницька О. Г. Особливості роботи з фейковою інформацією в інтернет-виданнях під час підготовки інформаційно-аналітичного продукту бібліотек в умовах інформаційного протистояння	399
Симоненко О. В. Запровадження інноваційних бібліотечних послуг як ефективний засіб подолання кризи	403
Спіріна С. В. Збір інформації та допомога бібліотечних установ населенню у висвітленні об'єктивних подій під час повномасштабної російсько-української війни	405
Чернявська Л. П. Досвід бібліотечної роботи з підтримки жінок і дівчат під час війни	409

РОЗДІЛ 4.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІБЛІОТЕЧНИХ ТА АРХІВНИХ ФОНДІВ, ЩО СТАНОВЛЯТЬ

КУЛЬТУРНЕ НАДБАННЯ УКРАЇНИ..... 412

Баляниця Н. Б. Стабілізація рукописних документів: традиції, інновації, матеріали	412
Власюк Т. І. До класифікації матеріалів документів із фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського	416

Волосатих Л. М. Особливості збереження документів у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського	420
Дзєндзелюк Л. С., Льода Л. М. Реставрація шкіряних оправ книг: минуле і сучасне	425
Затока Л. П. Технічні параметри матеріалів цінних документів як критерії діагностики їх довговічності	429
Ковтанюк Ю. С. Центр збереження і оцифрування фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: перспективи розвитку.....	433
Крікова Т. В. Бібліосмія та органолептика в сучасних умовах.....	437
Куява Л. М. Можливі ризики впливу біологічних чинників на збереженість бібліотечних документів з нетрадиційними носіями	441
Савчук Я. І., Письменна Ю. Б. Дослідження грибостійкості різних видів паперу після їх надмірного зволоження	445
Сорокіна Л. А. Консервація вірменського рукописного Євангелія з фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: методи дослідження та класична реставрація.....	449
Турчин Н. І. Каталог-путівник «Колекція «Українська дитяча періодика початку ХХ ст. Фонду рідкісних та цінних видань Національної бібліотеки України для дітей».....	454

РОЗДІЛ 5.

УКРАЇНСЬКА КНИГОЗНАВЧА ПЕРІОДИКА:

ДО 100-РІЧЧЯ ЖУРНАЛУ

«БІБЛІОЛОГІЧНІ ВІСТІ»..... 459

Антонюк Т. Д. Українсько-чеські книгознавчі зв'язки міжвоєнного періоду на сторінках часописів «Книголюб» та «Українська книга».....	459
Афанасьєва З. Б. Щорічник «Известия Киевского коммерческого института»: загальна характеристика (за фондами відділу бібліотечних зібрань та історичних колекцій Інституту книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського)	463
Гуль О. М. «Богословский библиографический листок» – щомісячний додаток до журналу «Руководство для сельских пастырей»: видання духовної бібліографії	467

Казакова Н. В. «Українське книгознавство» Л. Биковського	470
Ковальчук Г. І. Питання теорії книгознавства на сторінках «Бібліологічних вістей»	474
Мяскова Т. Є. Висвітлення роботи бібліотеки імені В. Антоновича на сторінках наукових збірок «Записки історично-філологічного відділу Всеукраїнської академії наук»	477
Плюта С. В. Українські книгознавчі часописи (1917–1930) у фонді Національної історичної бібліотеки України: до 100-річчя журналу «Бібліологічні вісті»	481
Поперечна Л. А. Книгознавчі часописи в Українській бібліотечній енциклопедії: джерелознавчий аспект	484
Солонська Н. Г., Борисович Г. О. Книгознавчі проблеми в канадсько-українській пресі	488
Шульженко С. О. Часопис «Бібліологічні вісті»: тематичний аспект	492

РОЗДІЛ 6. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ, ЗБЕРЕЖЕННЯ, ДОСЛІДЖЕННЯ РУКОПИСНИХ ФОНДІВ..... 496

Бодак О. П. Рукописна спадщина Лідії Пономаренко у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (до 10-річчя з дня смерті)	496
Будзар М. М. «Ти лише, любий друже мій, моя вірна пристань...»: листи Григорія Галагана до дружини (1857–1887)	500
Булатова С. О. Нове видання інституту рукопису: Булатова С. О. Рукописна Polonica: Podrózne potrawy z postem – пам'ятка з історії кулінарії середини XVII ст. у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Монографія (2022)	505
Булига О. С. Архів Почаївського монастиря (1597–1939): нинішнє місце зберігання	507
Гальченко О. М. Оправи сербських рукописів XVII ст.: спроба атрибуції	511

- Гнатенко Л. А., Горобець Г. С.** Актуальність співпраці Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського та видавництва «Горобець» у проєкті «Повертаємо в Україну культурну спадщину»: презентація видань української кириличної рукописної книги XI–XIV ст. **516**
- Горбач Т. С.** Епізод з історії роду панів Давидовських у світлі розмежувального акта (1397) **519**
- Добрянська Т. А.** Українська кирилична рукописна книга XVII ст. у зібранні Історико-філологічного інституту князя Безбородька ... **522**
- Дудка Ю. Б.** Особовий архів Р. Я. Пилипчука у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: археографічний огляд **525**
- Затилюк Я. В.** Нові відомості про ремонт Десятинної церкви в 1760-х роках (за документальними матеріалами Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського) **528**
- Іванова О. А.** Записи в сербських кодексах XVII ст. з колекції Церковно-археологічного музею Київської духовної академії Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: історико-географічний аспект **531**
- Клименко Е. С.** Комплект партесних поголосників під шифром фонд 306, № 43: кодикологічне дослідження **535**
- Клименко І. В.** Нові надходження до архіву українського історика О. С. Компан, який зберігається у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: археографічний огляд **538**
- Коваль Т. В.** Родинна збірка Лазаревських: історія надходження та опрацювання **542**
- Корнієнко В. В.** Зміни підходів до археографічних публікацій у сучасних умовах оцифрування документів **545**
- Корчемна І. С.** Сучасні тенденції комплектування фондів Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського **549**
- Міцан Т. В.** «Рукописна спадщина Києво-Могилянської академії: пам'ятки освітнього процесу XVII–XVIII ст.» (проєкт створення цифрової колекції) **552**

- Навроцька А. І.** Книги духовного суду Львівської єпархії XVII–XVIII ст. у збірці рукописів та стародруків Національного музею у Львові імені Андрея Шептицького **555**
- Петрова Ю. І.** Загадковий арабський «Службник» у зібранні Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського **558**
- Петрушко Л. А.** Методика дослідження емоційного світу людини українського середньовіччя (за фондами Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського) **562**
- Сохань С. В.** До історії створення описів актових поземельних документів київських монастирів після секуляризації (1786)..... **565**
- Степченко О. П.** Популяризація культурної спадщини з архівних фондів Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у вітчизняному та світовому науковому просторі: виклики та вимоги часу..... **569**

РОЗДІЛ 7.

УКРАЇНСЬКА БІОГРАФІКА В КОНТЕКСТІ НАУКОВИХ І КУЛЬТУРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ КРАЇН І НАРОДІВ ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ.... 574

- Александрова Г. А.** М. І. Стороженко (1936–1906): вектори наукової комунікації **574**
- Блиндарук С. В.** Василь Стус: довідково-біографічні джерела у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського..... **577**
- Буряк Л. І.** Біографічний роман у фокусі індустрії коміксів: pro et contra..... **581**
- Гальчинський В. Л.** Осип Назарук – відомий український політик, журналіст та публіцист: його діяльність та погляди **585**
- Грень З. Т.** Дмитро Бучинський (1913–1963) – організатор виставок української книги в Національній бібліотеці в Мадриді **588**
- Гришина Т. А.** Біобібліографічні дослідження персоналій польських письменників в Україні (2010–2021) **591**

Климович Н. М. Матеріали до вивчення життя та наукової діяльності літературознавиці, бібліотекарки Марії Деркач у фондах Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України.....	594
Котлярова Т. В. Осередки поляків в Україні: колективний портрет (за матеріалами газети «Dziennik kijowski» (2019–2023)).....	598
Лиханова І. Г., Дзюбич С. А. Літературні альманахи і збірники кінця ХІХ – початку ХХ ст. як джерело бібліографії творів Лесі Українки.....	602
Любовець Н. І. Університетські часописи ІІ пол. ХІХ ст. в еволюції української мемуарної традиції.....	605
Марченко Н. П. Бачення поляка та Польщі в книжці для дітей України (1991–2021)	609
Надрага М. С., Васильєва С. В. Дійсні члени Лікарської комісії Наукового товариства імені Шевченка Празького університету (1914–1924) .	612
Осіння Н. В. Учені-геологи І. Ф. Леваковський та П. П. П'ятницький: наукова спадщина та цитування	616
Патик В. В. Особові архівні фонди вчених-медиків Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського як історичне джерело.....	620
Плющик О. В. Колективна пам'ять: біографії героїв російсько-української війни у вуличному просторі	624
Попик В. І. Вітчизняна біографіка в контексті історичних і культурних реалій Центрально-Східної Європи	628
Шалак О. І. Оскар Кольберг і Чеслав (Цеслав) Нейман крізь оптику їхньої кореспонденції	632
Шумілова А. В. Українське питання, патріотичні переконання у творчості І. С. Нечуя-левицького.....	635
Яценко О. М. Результати біобібліографічної діяльності обласних універсальних наукових бібліотек України як джерело формування контенту «Українського національного біографічного архіву»	640

РОЗДІЛ 8.
АРХІВИ І НАУКА:
ПОТЕНЦІАЛ, ІННОВАЦІЇ,
ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНЦІЇ 644

- Алексєєнко А. О.** Розкриття інформаційного потенціалу архівної науково-дослідної документації: напрацювання Центрального державного науково-технічного архіву України **644**
- Андрєєв Т. Ю.** Інноваційні проекти Центрального державного науково-технічного архіву України: 3D-екскурсія та «ТОПАЗ» **648**
- Артеменкова О. М.** Вплив інформаційних технологій на архівну справу в умовах воєнного стану в Україні **652**
- Бойко В. Ф.** Грошове оцінювання архівних документів як метод визначення їх ціннісних категорій **655**
- Дідух Л. В.** Ініціативне документування – актуальний вид діяльності сучасних архівних установ **659**
- Ємельянова Т. О.** Проекти Міжнародної асоціації звукових та аудіовізуальних архівів у контексті професійної підготовки архівістів..... **662**
- Ємчук О. І.** Олексій Боголюбов про соціальні фактори розвитку науки в Україні: за документами архіву вченого **666**
- Загорецька О. М.** Онлайн-семінар як альтернативна форма роботи архіву з юридичними особами-джерелами комплектування в умовах надзвичайних ситуацій..... **670**
- Індиченко Г. В., Вербіцька О. І.** Протоколи засідань Президії Національної академії наук України у період (1961–1965) як джерело з історії української науки **673**
- Калінічева Г. І.** Формування безпекових компетентностей у здобувачів вищої освіти за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» в умовах російсько-української війни **677**
- Капраль М. М.** Архів Львівської латинської капітули у XVII ст. (за матеріалами хроніки Яна Томаша Юзефовича)..... **681**
- Кіржасва І. Г.** Архівні документи про співпрацю українського фізика-ядерника Ю. Г. Здесенка з європейськими вченими **685**

Кобзар Д. В. Історичні дослідження на базі архівних фондів: актуальність та перспективність.....	688
Коломієць М. С., Папакіна К. А. Вітальна кореспонденція в особовому фонді академіка Б. Є. Патона: джерелознавчий аспект	691
Кучеренко І. В. Листування біохіміка Давида Фердмана з іноземними вченими (до 120-річчя від дня народження)	696
Майстренко А. А. Фотодокументи особових фондів Інституту архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського як джерело реконструкції педагогічної діяльності вчених України	698
Онищенко О. С. Чинники і шляхи актуалізації архівів	702
Палієнко М. Г. Архіви та архівна наука України в умовах війни: виклики і перспективи розвитку	707
Приходько Л. Ф. Концептуалізація поняття «цифровізація».....	710
Шаповал А. І. Документи Євгена Патона в архіві Бориса Патона	714

РОЗДІЛ 9.

МУЗИЧНА КУЛЬТУРА І МУЗИЧНІ ФОНДИ

БІБЛЮТЕК ТА АРХІВІВ

В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ:

ДО 100-РІЧЧЯ ЖУРНАЛУ «МУЗИКА»

Бобришева І. Ф. Провідна роль журналу «Музика» у відтворенні музично-культурного контексту 20-х років ХХ ст.	719
Волосатих О. Ю. «Героїчна увертюра» Віктора Косенка - доля й загадки	722
Гумінюк С. П. Деякі аспекти музичного життя Буковини ХІХ – першої половини ХХ ст.	726
Гусарчук Т. В. Таємниця Літургії До мажор	731
Дояр Л. В. Українське музичне мистецтво в афішних друках Української Радянської Соціалістичної Республіки (1922–1932)	735
Дубровіна І. В. Олександр Олесь та Кирило Стеценко: творчий перетин	739

Дутчак В. Г., Касьяненко Р. Ю. Дослідження музичної спадщини архіву Українського Вільного Університету: історія, постаті, відкриття..	743
Жуков В. П. Досвід українсько-китайської співпраці у галузі музичної культури на прикладі творчої взаємодії виконавців на цимбалоподібних інструментах	748
Зосім О. Л. Жанрові дефініції пісенних творів у виданнях «Богогласника»	751
Івченко Л. В., Шкурган О. В. Музичні джерела з «Матице Српска»: продовжуючи дослідження Н. О. Герасимової-Персидської	755
Кавунник О. А. Мистецькі культуротворення Володимира Корнійчука в сьогоденні журналу «Музика»	760
Кармазін А. О. Зародження українського національного балету	764
Коляда Ю. А. Метод мотивного інтонування як засіб досягнення хорового ансамблю	768
Корній Л. П. До проблеми становлення українського музично-історичного джерелознавства	771
Кузик В. В. Невідомі автографи Миколи Вітайльовича Лисенка з Архівних наукових фондів Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського Національної академії наук України	776
Молчанова Т. О. Плагіат в українському освітньо-науковому обширі ...	781
Петров В. В., Крючин А. А., Косяк І. В., Єгупова Л. І., Солоніна Н. В. Аналіз використання музичних записів з колекції Моїсея Береговського	785
Руденко Л. Г. «Літопис нот»: фіксована історія українського нотодрукування ХХ – першої чверті ХХІ ст.	789
Таранченко О. Г. Анатолій Буцький. Етапи становлення (джерелознавчий аспект)	793
Хайло А. С. Музичні інструменти в світі серії відеоігор «THE ELDER SCROLLS»	797
Ходжанізов І. К. Матеріали для дослідження кримської традиційної музики в архівних та бібліотечних колекціях	801
Цибульська О. А. Нотна видавнича діяльність української діаспори в Нью-Йорку на початку ХХ ст.	805

- Чамахуд Д. В.** Жанрово-композиційні особливості та специфіка музичної мови неопублікованого «Великого славослів'я» із «Всеношної» Якова Яциневича **809**
- Чібалашвілі А. О.** Трансформація авторства від індивідуальності до мережі **812**
- Шуміліна О. А.** Колективна монографія про життєтворчість Максима Березовського: презентація видання..... **815**

РОЗДІЛ 10.

ПРЕСА В КОНТЕКСТІ БІБЛІОТЕКОЗНАВЧИХ, БІБЛІОГРАФОЗНАВЧИХ І ДЖЕРЕЛОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ..... 819

- Білименко Л. А., Дригайло С. В.** Каталог «Фабрично-заводські газети України (1917–1991) у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського» як джерело дослідження багатотиражної преси **819**
- Бліхарський Р. І.** Рецепція видань Наукового товариства імені Шевченка у журналі «Кіевская старина» **822**
- Вакульчук О. А.** Пресознавчі дослідження в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського (2019–2023)..... **826**
- Вірич Т. В.** Тематична спрямованість публікацій у науковій періодиці України. Аналітичний огляд державної бібліографії..... **830**
- Гайдай В. В.** Друковані та електронні засоби масової інформації як джерело інформаційно-психологічних операцій в контексті російсько-української війни **833**
- Головащук А. М.** Бібліографування періодичних видань Західної України 90-х р. ХХ ст. **835**
- Дзира О. І.** Періодика у спецфонді Центральної наукової бібліотеки Академії наук Української Радянської Соціалістичної Республіки у сфері читацьких інтересів кінця 60–70-х р. ХХ ст. **839**
- Дроздовська О. Р.** Українська преса у Китаї: колекція Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника **843**
- Залізнюк О. С., Швець І. М.** Газети національних спільнот Києва у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського..... **847**

Іваницька С. Г. Газета «Рада» як «місце зустрічі» поколінь діячів українського руху (1906–1914)	851
Карнаух І. А. Журнал «Перець» як джерело з історії бібліотечної справи України	854
Комариця М. М. Бібліотечний простір крізь призму «Хроніки Наукового товариства імені Шевченка у Львові»	858
Кулеша Н. М. Центральна бібліотека українознавства в Німеччині (Берлін, 1926–1945) у контексті преси	861
Носкіна Н. М. Обов'язковий примірник документів як головний чинник поповнення газетного фонду Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського	865
Покропивна О. В., Цінська М. В. Науковий проєкт Національної історичної бібліотеки України «Часопис «Основа»»: історичні відомості та крезнавчий аспект»	871
Рудий Г. Я. Пресологія як спеціальна наукова дисципліна	874
Середа О. З. «Назустріч» пресовим новинкам	878
Сніцарчук Л. В. Сучасні пресознавчі дослідження працівників українських бібліотек: видавничі проєкти	882
Супронюк О. К., Антонова В. Д. Преса української діаспори як джерелознавчий ресурс баркознавства	886
Ткаченко І. В. Київські газети «Село» і «Засів» як джерело з історії кооперативного руху в Україні на початку ХХ ст.	890
Якубовський І. В. Ключові тенденції інформаційного потенціалу районних газет Київської та Чернігівської областей з історії Голодомору (1932–1933)	894

РОЗДІЛ 11.

ГАРЕТ ДЖОНС:

ПОСТАТЬ ЖУРНАЛІСТА

У ДОСЛІДЖЕННІ ІСТОРІЇ

ГОЛОДОМОРУ В УКРАЇНІ

898

Дем'янюк В. В. Внесок Гарета Джонса у публічну дипломатію та інформаційний простір сьогодення	898
--	------------

Дем'янюк Л. М. Гарет Джонс: історична постать валлійського журналіста у розкритті Голодомору в Україні	901
Лук'янець К. Ю. Посилення контролю над матеріалами районної преси під час Голодомору (1932–1933)	905
Молдавський Р. Л., Шугальова І. М. Речники правди про Голодомор у світі: Р. Клайман, Г. Джонс, М. Магерідж	909
Москалець О. В. Переосмислюючи доробок Гарета Джонса	912
Свинаренко Н. О. Преса Галичини (1932–1933) як джерело дослідження проблеми голоду в Радянській Україні	916
Тимченко В. М. Гарет Джонс: приклад боротьби преси проти геноциду	919
Філімончук Л. О. Публікації про Гарета Джонса на шпальтах європейської преси	921

РОЗДІЛ 12.

ДАВНЄ УКРАЇНСЬКЕ КНИГОВИДАННЯ

В ОПТИЦІ СЬОГОДЕННЯ:

ДО 450-ЛІТТЯ ЗАСНУВАННЯ

ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДРУКАРНІ

ІВАНА ФЕДОРОВИЧА У ЛЬВОВІ

Бондар Н. П. Львівський Апостол – 450: видання та примірники у світлі сучасних досліджень і презентацій	925
Бондарчук А. В. Книги з бібліотеки М. М. Лозинського у фонді Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського	929
Волощенко С. А. «A beautiful sору»: Бодлеянський примірник Апостола (1574) Івана Теодоровича	933
Заболотна Н. В. Відображення вшанування Почаївської чудотворної ікони Богородиці в Почаївських кириличних стародруках	936
Затилюк Я. В. Панегірик гетьману Івану Самойловичу у «Скарбниці Потребній» Йоаникія Галятовського (1676) та витоки козацьких історичних репрезентацій початку XVIII ст.	941

Зінченко С. В. Нові дані стосовно львівського видання «Уставів Замойського собору» (1744)	944
Максимчук О. В. Київський духовний контекст у збірці проповідей «Огородок Марії Богородиці» Антонія Радивиловського	948
Охріменко О. С. Україніка з колекції книг Данієля Сальтена за каталогом аукціону (1751)	953
Петренко О. В. Рідкісні видання українських казок для дітей XIX ст. у фонді відділу стародруків та рідкісних видань Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського	957
Рудакова Ю. К. Львівські стародруки латинським шрифтом у фонді відділу стародруків та рідкісних видань Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського	961
Фйольдварі Ш. Острозька Біблія в Угорщині: нові міркування щодо міграції книг між Річчю Посполитою та Імперією Габсбургів	965
Ціборовська-Римарович І. О. Купівельні записи стародруків Луцького Єзуїтського Колегіуму: форма та інформативність	968

РОЗДІЛ 13.

РОЛЬ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТСТВА

У КРИЗОВІ ЧАСИ:

УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД..... 972

Глушук Є. В. Роль глави держави в консолідації суспільства в умовах війни	972
Дейнека Я. А. Українське питання на сторінках французьких видань: контент-аналітичне дослідження	976
Дем'яненко Л. Г. Українські бібліотеки під час збройної агресії Росії: стан та перспективи розвитку	979
Кушнарєва М. Б. Діяльність першої леді України під час російсько-української війни	984
Макарова О. І. Особливості перекладу заголовків статей іспанських засобів масової інформації в процесі формування електронних ресурсів ..	988

- Моршна Н. О.** Пряма мова Президента України як об'єкт дослідження . **991**
- Польовик С. М.** Інформаційно-аналітична діяльність Фонду Президентів України в умовах військової агресії **994**
- Хилько М. М.** Міжнародні комунікації Президента під час російсько-української війни **997**
- Удовик В. М.** Документи і матеріали Президента України Л. М. Кравчука в архівних фондах..... **1001**

РОЗДІЛ 14.

ЮДАЙКА В БІБЛІОТЕКАХ, АРХІВАХ

І МУЗЕЯХ УКРАЇНИ 1005

- Батанова Т. О.** Збереження культурної спадщини у час війн: юдаїка в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського **1005**
- Гірік С. І.** Газети єврейських національних районів Української Соціалістичної Радянської Республіки як історичне джерело **1009**
- Горшихіна О. Ю.** Історія видання французького журналу «La Revue juive», за матеріалами зібрання періодики відділу фонду юдаїки Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського..... **1012**
- Котляр Є. О.** Повернута спадщина: єврейські надгробки з архіву Данила Щербаківського **1016**
- Куцаєва Т. О., Ткачук К. О.** Про один рукопис з Уманської синагоги зі статті Іллі Галанта в часописі «Киевская старина» **1020**
- Мельник С. Ю.** Газета «Лэбн=жизнь» як джерело до вивчення національної самоідентифікації єврейської спільноти Конотопщини **1024**
- Ривкіна Г. А.** Освіта й видання їдишем (1920–1930), за матеріалами відділу фонду юдаїки Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського **1026**
- Сидорчук Т. М.** Юдаїка в бібліотечній колекції Лейбніц-Інституту історії та культури Східної Європи в Лейпцигу **1030**

REORGANIZATION OF THE ANCILLARY FUND OF THE SCIENCE LIBRARY IN CONTEXT OF LIBRARIAN INFORMATION PRIORITIES OF CONTEMPORARY USERS

The article presents scientific analysis of librarian-information priorities of contemporary users influence to reorganization of the Universal ancillary fund of Department of Complex Library Service of V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine.

Keywords: universal ancillary fund, information priorities, user needs structure, fund structure, fund relevance, secondary selection.

УДК 027.021(493)

Григоревська Олена Вікторівна,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2099-0000>,

докторка наук із соціальних комунікацій,

старша наукова співробітниця, професорка,

кафедра інформаційних комунікацій факультету української філології,
культури та мистецтва,

Київський університет імені Бориса Грінченка,

Київ, Україна

e-mail: o.hryhorevska@kubg.edu.ua

ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ КОРОЛІВСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ БЕЛЬГІЇ

Розглянуто основні напрями дослідницької діяльності Королівської бібліотеки Бельгії як федеральної наукової установи. Серед яких: вивчення та популяризація найбільш цінних колекцій бібліотеки; співпраця з різними дослідницькими установами у межах вироблення та реалізації федеральної наукової політики.

Ключові слова: Королівська бібліотека Бельгії, культура, комунікація, музей книги, наукова діяльність.

Королівська бібліотека Бельгії (далі КББ), відома також як Альбертина, національна наукова бібліотека Бельгії. Історичні зібрання КББ ведуть хронологічний відлік з XV ст., а саме бібліотеку було утворено наказом уряду у 1837 р. Її основою стала книжкова збірка Гентського бібліофіла Карла Ван Гултема, яка налічувала 70 тис. книжок. На сьогодні фонди КББ нараховують близько 5 млн

книжок. Спеціальна колекція, яка включає цінні та рідкісні видання, містить 45 тис. од. зберігання, у тому числі 3000 інкунабул.

Королівська бібліотека Бельгії є федеральною науковою установою, яка здійснює багатовекторну дослідницьку діяльність. Дослідження визначаються як одна з ключових місій КББ, а основним вектором є вивчення та популяризація найбільш цінних колекцій бібліотеки та їхньої історії. До найбільш цінних колекцій КББ відносяться й рукописи бібліотеки герцогів Бургундських (213 документів), саме ця колекція активно досліджується науковцями і лягла в основу музейного зібрання КББ. Музей КББ – це особливий простір, де перетинаються дослідження й просвітництво. Команда музею запрошує досліджувати середньовічне культурного життя Європи через зображення, історії та персонажів з бібліотеки герцогів Бургундських (<https://www.kbr.be/en/museum>). Результати досліджень цієї колекції популяризуються на сторінках блогу музею, де кожен допис містить науковий опис історії походження документа, встановлення його унікальності, розкриває соціокультурну цінність для європейської та світової історії.

Багато історико-книгознавчих досліджень здійснюються у співпраці з іншими науковими інституціями. Прикладом міждисциплінарного дослідження, яке знаходиться на перетині історії видавничої справи, історії книги та бібліофілії, історії літератури та історії мистецтва Бельгії слугує проєкт «Книжкове мистецтво Бельгії після 1945 р.». КББ має вагому колекцію бібліофільських книжок, книжок художників (арт-буків), книжок – мистецьких об'єктів, виданих від другої половини ХХ ст. до сьогодні, і яка поповнюється завдяки отриманню бібліотекою обов'язкового примірника документів. Об'єктом дослідження стало вивчення мистецтва книги, починаючи з бібліофільських видань ХІХ ст. до сучасних книг як об'єктів мистецтва.

Прикладом колаборативного наукового проєкту є заснований у 2020 р. дослідницький центр та цифровий архів САМілле (Centre d'archives sur les medias et l'information), присвячений історії журналістики в Бельгії. Проєкт є спільним дослідженням КББ та Брюссельського вільного університету. Одночасно виконує дві мети. По-перше, САМілле є цифровою платформою для дослідників, зацікавлених у вивченні або використанні бельгійських архівів преси та архівів, пов'язаних із журналістикою та засобами масової інформації у Бельгії. По-друге, це дослідницький центр, присвячений історії бельгійської журналістики, який ініціює дослідницькі проєкти,

відкритий до партнерства у поточних та майбутніх розвідках. Так SAMille співпрацює із Лабораторією цифрових досліджень (спільний проєкт КББ та Гентського центру цифрових гуманітарних наук, Гентського університету) для використання інструментів цифрової гуманітаристики. На цей час у центрі виконуються два проєкти: розробка бази даних бельгійських журналістів та засобів масової інформації з 1830 р. та написання історії бельгійської журналістики з кінця XIXст. до сьогодні. А безпосередньо Лабораторія (www.kbr.be/en/projects/digital-research-lab/) сприяє дослідженням текстового та інтелектуального аналізу даних у різноманітних багатомовних колекціях КББ.

Сайт КББ містить концентровану інформацію щодо вже реалізованих та поточних проєктів. Серед останніх пріоритетними є проєкти з оцифрування, зокрема такі, як Artpress - інтермедійне дослідження бельгійського мистецтва як структурованої мережі через призму журналів 1920-1930-х рр., які зберігаються у КББ. Проєкт має на меті вивчення та оцифрування репрезентативної частини цього оригінального матеріалу. Таким чином розширюючи онлайн оцифровану пропозицію КББ, презентовану у цифровій бібліотеці Belgica.

Іншим вектором наукової діяльності є співпраця КББ з різними дослідницькими програмами, зокрема у межах вироблення та реалізації федеральної наукової політики. Королівська бібліотека, так само як Генеральний архів Королівства Бельгія та державні архіви, Королівський музей мистецтва та історії, Королівський музей витончених мистецтв, є одним з ключових підписантів стратегічного плану розвитку федеральної наукової політики (*Politique scientifique fédérale. Plan stratégique. 2022-2024*). Стратегічний план містить зобов'язання Федеральної державної служби з програмування наукової політики (BELSPO) та Федерального уряду, визначає цілі та ресурси для розвитку досліджень та доступності результатів для суспільства, демонструє розвиток партнерства між політичною владою та державними службами. У стратегічному плані КББ, так само як королівські музеї та архіви, позиціонується як особливо важливий об'єкт для забезпечення доступу до культури та науки через федеральні наукові установи, що безпосередньо контактують з громадянами. Одночасно КББ є відкритою платформою для наукових дискусій, проведення виставок, симпозіумів, конференцій тощо. Результати досліджень оприлюднюються на сторінках щорічника *Il Monte Artium*, що видається бібліотекою.

Королівська бібліотека Бельгії як федеральна наукова установа у співпраці з іншими науковими закладами та установами культурної спадщини здійснює цілу низку дослідницьких проєктів, спрямованих на розкриття змісту її цінних і рідкісних фондів, оцифрування колекцій, створення та використання інструментів цифрової гуманітаристики.

UDC 027.021(493)

Olena Hryhorevska,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2099-0000>,

Doctor of Science in Social Communications,

Senior Researcher, Professor,

Department of Information Communications,

Faculty of Ukrainian Philology, Culture and Arts,

Borys Hrinchenko Kyiv University,

Kyiv, Ukraine

e-mail: o.hryhorevska@kubg.edu.ua

THE RESEARCH ACTIVITIES OF THE ROYAL LIBRARY OF BELGIUM

The main directions of research activity of the Royal Library of Belgium as a federal scientific institution are considered. Among them: study and popularization of the most valuable collections of the library; cooperation with various research institutions within the framework of the development and implementation of federal scientific policy.

Keywords: Royal Library of Belgium, culture, communication, book museum, scientific activity.

УДК 027.021(477.54-25):004.774-052

Гуменчук Василь Володимирович,

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8397-7631>,

аспірант,

кафедра інформаційних технологій,

факультет PR, журналістики та кібербезпеки,

Київський національний університет культури і мистецтв,

Київ, Україна

e-mail: oitscrazy@gmail.com

Наукове видання

**БІБЛІОТЕКА. НАУКА. КОМУНІКАЦІЯ.
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ
ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК**

*Матеріали міжнародної наукової конференції
(Київ, 3–5 жовтня 2023 р.)*

Відповідальний редактор: О. М. Василенко

Відповідальний секретар: М. В. Іванова

Редактори:

Т. О. Батанова (розд. 14), Н. П. Бондар (розд. 8), О. А. Вакульчук (розд. 10),
С. С. Гарагуля (розд. 2), Л. Г. Дем'яненко (розд. 13), Л. М. Дем'янюк (розд. 11),
О. М. Загорецька (розд. 8), Л. П. Затока (розд. 4), О. В. Земляна (розд. 1, англ. текст),
Н. М. Зубкова (розд. 6), Н. Г. Іванова (розд. 3), О. З. Клименко (розд. 1), Т. В. Коваль
(розд. 6), Г. І. Ковальчук (розд. 5), Ю. С. Ковтанюк (розд. 4), Л. В. Коновал (розд. 2),
Т. Л. Кулаковська (розд. 1), В. Є. Македон (розд. 8), Т. Є. Мяскова (розд. 5),
О. В. Плющик (розд. 7), Ю. М. Половинчак (розд. 3), Ю. К. Рудакова (розд. 12),
Л. Г. Руденко (розд. 9), А. М. Сукало (розд. 6), В. В. Черноіваненко (розд. 14)

Комп'ютерне складання
М. В. Іванова

Комп'ютерна верстка
М. В. Іванова

Видавець і виготівник Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського
03039, Київ, просп. Голосіївський, 3
Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 1390 від 11.06.2003 р.

Scientific edition

**LIBRARY. SCIENCE. COMMUNICATION.
CURRENT ISSUES OF PRESERVATION AND
INNOVATIVE DEVELOPMENT OF SCIENTIFIC LIBRARIES**

*Materials Of The International Of Science Conference Publications
(Kyiv, 3–5 October 2023 r.)*

Responsible editor: O. M. Vasylenko

Responsible for the publication: M. V. Ivanova

Editors:

T. O. Batanova (chap. 14), N. P. Bondar (chap. 12), O. A. Vakulchuk (chap. 10), S. S. Garagulya (chap. 2), L. G. Dem'yanenko (chap. 13), L. M. Dem'yaniuk (chap. 11), O. M. Zahoretska (chap. 8), L. P. Zatoka (chap. 4), O. V. Zemlyana (chap. 1, English texts), N. M. Zubkova (chap. 6), N. G. Ivanova (chap. 3), O. Z. Klymenko (chap. 1), T. V. Koval (chap. 6), G. I. Kovalchuk (chap. 5), Yu. S. Kovtaniuk (chap. 4), L. V. Konoval (chap. 2), T. L. Kulakovska (chap. 1), V. E. Makedon (chap. 8), T. E. Myaskova (chap. 5), O. V. Plyushchik (chap. 7), Yu. M. Polovynchak (chap. 3), Yu. K. Rudakova (chap. 12), L. G. Rudenko (chap. 9), A. M. Sukalo (chap. 6), V. V. Chernoiivanenko (chap. 14)

Computer drafting
M. V. Ivanova

Computer layout
M. V. Ivanova

Published and printed at V. I. Vernadskyi National
Library of Ukraine
03039, Kyiv, Holosiivskyi prospect, 3
Certificate of registration of the subject of the publishing business
to the State register of publishers, manufacturers
and distributors of publishing products
DC № 1390 from 11.06.2003 p.